

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr28 (1620) 1988 m. liepos mėn. 19 d.

XXXIII M E T A I

Melbourne

Kankinio relikvija iš Lietuvos

Lietuvos kankinio vyskupo Vincento Borisevičiaus kraujo relikvija įteikta Popiežiui Jonui Pauliui II Vatikane.

Italijos ir kitų kraštų spaudoje vis plačiau sklinda žinia apie brangią relikviją iš Lietuvos, kuria šių metų kovo 26d. buvo įteikta popiežiui Jonui Pauliui II. Tai kankinio Telsių vyskupo Vincento Borisevičiaus kruvini marškiniai, kuriuos kankinys vyskupas buvo apsilvilkęs kankinimų metu. Relikviją iš Lietuvos atvežė ir popiežiui įteikė stačiatikių kunigas rusas Vladimir Sibaev.

Su kankinio vyskupo Vincento Borisevičiaus asmenybe italų spauda savo skaitytojus supažindina, cituodama Nijolės Sadūnaitės prisiminimų antrąją dalį, kurios itališkas vertimas prelato Vinco Mincevičiaus rūpesčiu neseniai buvo išleistas Italijoje.

Iš mano vaikystės dienu, rašo Sadūnaitė - atmintyje išliko šviesus Jo Ekscelencijos vyskupo Vincento Borisevičiaus paveikslas. Jis iš visų išsiskirdavo spinduliuojančiu gerumu ir paprastumu. Vyskupo sesuo man pasakojo, kad nuo ankstyvos jaunystės Vincentas prašė Dievą kaip didžiausios malonės kankinystės dovanos. Jo malda buvo išklaudyta. 1946 metais vyskupas Borisevičius buvo areštuotas ir ilgus mėnesius žiauriausiai kankintas Vilniaus KGB rūsiuose. Kai sesuo Marytė nuveždavo kaliniui maisto ir drabužių, jai atiduodavo kalinio sudėvėtus, dažnai krauju permirkusius ir sudraskytus baltinius. Kelis kartus baltiniai buvo išmirkę sruose. Jo Ekscelenciją vyskupą Borisevičių ne kartą laikė sručių pilname karceryje, o kai prarasdavo sąmonę, ištraukdavo permirkusį sruotomis... Taip žiauriai vyskupą kankino, norėdami, kad jis nusilenktų melui. To padaryti nepasisekė. Vyskupas liko ištikimas Dievui ir Tiesai. Del to 1946 metų rugpjūčio 26d. vyskupas Vincentas Borisevičius Vilniaus sovietiniame teisme buvo skaudžiai KGB sumuštas ir pasmerktas mirti. Tie, kurie jį matė teismo salėje, liudija kad vyskupas buvo fiziškai labai sunykęs ir iškankintas, bet jo išsekusiame veide spindėjo giedra ir ramybė. Artimiesiems jis sugebėjo net nusišypsoti. Teisme tepasakė tik vieną sakinį: "Prieš Dievą ir žmones aš esu teisus".

Toje pačioje mirtininkų kameroje buvęs vienas studentas, kuris tik per stebuklą išliko gyvas, Nijolei Sadūnaitėi pasakojo, kad

vyskupas Vincentas Borisevičius visiem kaliniam įkvėpė stiprybės ir vilties, aiškino tikėjimo tiesas, ragino pasitikėti Dievu. Daugiausia laiko jis atsiklaupęs meldavosi. Gavęs maisto siuntinėlių, tuoj pat visiem išdalindavo, sau nieko nepasilikdamas. Saugumiečiai vis tikėjosi palaužti jo ištikimybę TIESAI. Del to dažnai jį išvesdavo tardymui. Kiekvieną kartą vyskupas išeldavo lyg į mirtį, visus liekančius palaimindamas. Ne kartą atgal į kamerą buvo įnešamas be sąmonės. Tardymo metu jo galvą sukaustydavo ir spausdavo geležiniais lankais, kol kalinys prarasdavo sąmonę.

Vieną kartą vyskupo Vincento Borisevičiaus palaiminimas buvo paskutinis. Į kamerą jis nebuvo grąžintas. Nijolės Sadūnaitės žiniomis, jis buvęs sušaudytas Vilniuje Gedimino kalno papėdėje

už Vilnelės esančiame kareivių garnizono kieme drauge su kunigu Pranu Gustaičiu. Ankstų rytą juodu atvežė dengta mašina - pasakoja Sadūnaitė - abu iškėlė, nes patys jau nebepestovėjo - taip buvo nukankinti. Surėmė kaip pėdus nugaromis vieną su kitu ir pistoleto šūviais į smilkinius nužudė. Kai sukniubo, kojos spyriu parvertė veidais žemyn. Rankos už nugaros buvo surištos virve. Abu kalnius čia pat užkasė, nepalikdami jokios žymės, kur palaidoti. Apie vyskupo Vincento Borisevičiaus sušaudymą papasakojo vienas saugumo darbuotojas, kuris tyčia buvo įsidarbines saugume, kad galėtų padėti kaliniam.

Šią vyskupo Vincento Borisevičiaus kankinystės istoriją pasakoja italų spauda, pranešdama apie jo kraujo relikviją - kruvinius marškinius, kurie neseniai buvo įteikti popiežiui Jonui Pauliui II.

Lietuvių Radijo Tarnyba Vatikane

Teisnininkai Vilniuje viešai gins žmogaus teises

Vakarų spaudos agentūros perdavė informaciją, kad prie Lietuvoje įsisteigusio Persitvarkymo sąjūdžio yra sukurta teisininkų grupė ir sąjūdis pradėjo leisti savo biuletenį - "Sąjūdžio Žinios" - kurio jau yra išėję du numeriai. Apie tai pranešė žurnalistas Vitas Tomkus, kalbėdamas mitinge, kurį Persitvarkymo sąjūdis birželio 21 dieną buvo surengęs Vilniuje prie aukščiausiosios tarybos prezidentumo patalpų. Jame dalyvavo apie du šimtus žmonių. Tomkus pažymėjo, kad teisininkų grupė prie Persitvarkymo sąjūdžio yra kuriama stebėti žmogaus teisių pažeidimus. Kalbėtojas atkreipė

dėmesį, kad po birželio 14 dieną Vilniuje surengto mitingo deportacijų aukom prisiminti, nemažai žmonių buvo sulaukyti dokumentų patikrinimui ir po to paleisti. Tai grubus žmogaus teisių pažeidimas, pažymėjo Tomkus, pridurdamas, kad jei tokie pažeidimai vyks toliau, nuo jų nukentėję žmonės turėtų kreiptis į prie Persitvarkymo sąjūdžio sukurta teisininkų grupę. Tomkus taip pat griežtai pasisakė prieš oficialiųjų informacijos organų skelbiamas neteisingas žinias apie Vilniuje įvykusias manifestacijas, jų pobūdį ir ypač dalyvių skaičių.

LRTV

Federalinis Senatorius Hon. D.J. Hamer kalba Pabaltiečių demonstracijoje Canberroje prie Sovietų ambasados birželio 14 d., smerkdamas sovietų įvykdytus pabaltiečių tremimus į Sibirą.

Foto G. Kaladienė

Lietuvos bažnyčių serijos VI tomas - Kasiadorių vyskupija, kuriuos parašė Bronius Kviklys, jau pasieke Australijos prenumeratorius. Faktiškai tai jau septintas tomas, nes Vilniaus Arkivyskupijos atspausdinta du tomai. Šio tomo gale papildymai visų Lietuvos bažnyčių serijos tomų. Šio tomo kaina su persiuntimu US\$30. Užsakymus su banko čekiu siųsti: Lithuanian Library Press, 3001 West 59th Street, Chicago Illinois 60629, USA.

Europos Lietuviškųjų studijų 35-toji savaitė po trijų metų pertraukos vėl rengiama Vakarų Vokietijoje. Ji įvyks liepos mėnesio pabaigoje Vasario 16 Lietuvos gimnazijoje Huetttenfelde. Paskutinės trys Europos Lietuviškųjų studijų savaitės buvo surengtos Italijoje, Austrijoje ir Anglijoje. Stemetinėje savaitėje kalbės apie dešimt paskaitininkų, jų tarpe sąžinės kalnys prof. Vytautas Skuodis, kuris atvyksta iš Jungtinių Amerikos Valstybių.

Vašingtone Baltuosiuose Rūmuose vienas iš prezidento Reagano padėjėjų Amerikos lietuvis Linas Kojelis yra paskirtas JAV valstybės sekretoriaus padėjėju pavaduotoju pabėgėlių priėmimo į Jungtines Amerikos Valstybes reikalams. Lino Kojello žinioje dirba 16 valdininkų iš kurių penki užsienio kraštuose: Austrijoje, Tailande ir Pakistane. Linas Kojelis iki šiol buvo viešųjų santykių tarnybos Baltuosiuose Rūmuose laikinis viršininkas, o anksčiau dvejus metus dirbo NATO gynybos santarvės reikalų skyriuje. Jis yra veiklus Amerikos lietuvių politinio ir visuomeninio gyvenimo dalyvis.

Vatikano radijas praneša apie užsienio spaudos agentūras, kurios informuoja apie Lietuvą įsteigtą Persitvarkymo sąjūdį, į kurį jungiasi įvairūs inteligentijos atstovai - rašytojai, žurnalistai, dailininkai, muzikai ir kiti. Pagal turimas informacijas nuo birželio pradžios 8 ir 12, ir vieną viešą birželio 13d., kuriame dalyvavo apie penkis šimtus žmonių. Sąjūdis pasiskirstė į darbo komisijas, kurios svarstys įvairias opias socialines, ekonomines, gamtos apsaugojimo ir kitas specifines problemas. Sąjūdis parengė laišką Komunistų partijos centro komitetui dėl nedemokratiškai Lietuvoje renkamų delegatų į 19-tą partijos konferenciją.

Iš Lietuvos Vatikaną pasiekė žinia apie Kasiadorių vyskupijoje Sirvintų altaristo kunigo Petro Guobio mirtį, kuris buvo sulaukęs 72 m. amžiaus, palaidotas Sirvintose birželio 22d. Vatikano žiniomis, tai jau trečias šiemet Kasiadorių vyskupijoje miręs kunigas. Kasiadorių vyskupijoje yra 65 bažnyčios, iš jų dešimt jau neturi savų kunigų ir turi būti aptarnaujamos iš kitur atvykstančių kunigų. Visoje Lietuvoje jau apie 160 parapiljų neturi savo kunigo.

Baigiami nutautinti pasienių lietuviai

Lietuvos kultūrininkai reikalauja jiems tautinių teisių

Nedidelės lietuvių tautos nariai be galo išsklaidyti. Toli gražu ne visi jie gyvena dabartinės Lietuvos teritorijoje, kur yra tautos lopšys ir gyventojų dauguma. 1987.11 apskaičiuotais duomenimis, Lietuvoje buvo 3,641,000 gyventojų. Iš jų lietuvių buvo apie 80%, taigi nepilni 3 milijonai. Nelietuvių buvo apie 20%, taigi kiek daugiau kaip 700,000.

Tačiau daug tūkstančių, gal trečdalis tautos, šiuo metu gyvena įvairiuose kraštuose. Viena jų dalis — išeiviai, kartais mūsų vadinami išeivijos tauta. Jų nemaža yra JAV, bėse, Kanadoje, Australijoje, P. Amerikoje, Vokietijoje, D. Britanijoje ir kitur. Kiek jų yra — sunku suskaičiuoti, nesgi dažnai atvejais neaiški ir paties "lietuvių" sąvoka: ar jis priklauso savo tautai ar ne.

Nemaža lietuvių gyvena kaimyniniuose kraštuose, Lietuvos pasienyje, pakraščiuose. Tai Lietuvos pakraščiu arba paribio lietuviai. Jie nėra išeiviai, o autochtonai, t. t. senbuviai, senieji šalies gyventojai, kurie nuo Lietuvos valstybės buvo atskirti neteislingomis valstybinėmis sienomis. 1920.VIII.15 Lietuvos sutartimi su Sovietų Rusija pakankami plačios rytinės ir pietinės sritys buvo priskirtos Lietuvai. Šią sutartį patvirtino pats Leninas. Tačiau daug stipresnės Lenkijos karinė intervencija neleido Lietuvai Maskvos sutarties realizuoti. Tiesa, ten lietuvių dauguma buvo jau sugudėję ar sulenkėję, bet jeigu jie būtų likę Lietuvos valstybėje, didžioji dalis jų būtų greitai atlietuvejusi. 1939 m. primestine sutartimi Lietuvai buvo grąžintas tik mažas rytinių žemių ruožas su sostine Vilniumi. Sovietinės Gudijos pusėje Stalinas paliko šimtus tūkstančių lietuviškai kalbančių ar sugudėjusių lietuvių. Panašiu būdu dešimtys tūkstančių lietuvių liko Lenkijai priskirtame taip vadinamame "Suvalkų trikampyje". Iš viso Lenkijoje šiuo metu gyvena 30-40,000 lietuvių, kurių gal pusė minėtame Trikampyje, kur jie yra išplėtę kultūrinę veiklą.

Karaliaučiaus (Kalningrado) srityje, dabar sovietinėje Rusijoje, gyvena apie 25-30,000 lietuvių, o ir kaimyninėje Latvijoje moksikių yra gal apie 30,000. Dešimtys tūkstančių tautiečių baltųjų trėmimų išsklaidyti, dar ir dabar tebegyvena Kazachijoje (9,000), Ukrainoje, (6,000) Rusijoje, Sibire, Kaukaze, Estijoje. Bet tai jau ne paribio kraštai.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis
Čikagoje

yra įsipareigojusi rūpintis visame pasaulyje išsklaidytai lietuviams ir juos kultūriškai ir finansiškai remti. Bet paribio lietuvių parama, rodosi, nebuvo praktikuojama gal todėl, kad kaip ir nebuvo galimybės juos remti. Sioką tokią išimtį sudaro Lenkijos lietuviai, kuriuos BALFas paremia vartotų drabužių sluntiniais. Kartais juos paremia ir atskiri asmenys, giminės.

O parama paribio lietuviams labai reikalinga. Blogiausia, kad jie ligi šiol neturėjo galimybės ne tik paramą gauti, bet ir jos prašyti. Taigi tenka džiaugtis, kad jais suskato rūpintis Lietuvoje gyvenantieji mūsų tautiečiai, kultūrininkai. Štai neseniai (1988.IV.30) "Literatūros ir meno" savaitraštis (Nr. 18) paskelbė ilgą rašinį Vytauto Kubiliaus, skirtą paribio lietuvių reikalams. Antraštė — "Išjudinti vežimą". Pirmiausia jis pažymi, kad Latvijos pusėje yra 41 kaimas, kur lietuviai sudaro nuo 100 iki 30 proc. visų gyventojų. Bet niekur nėra nei mokyklų, nei atskirų klasių latviškose ar rusiškose mokyklose, kur vaikai mokytųsi savo gimtąją kalbą. Rygoje yra apie 7,000 lietuvių, bet nėra nė vienos lietuviškos mokyklos, o 1938 m. čia veikė 4 lietuviškos pradžios mokyklos, 2 darželiai, viena realinė gimnazija, išsilaikiusi ligi 1948 metų.

Prieš II pasaulinį karą sovietinėje Gudijoje (rusų valdomoje dalyje) buvo 10 lietuviškų ir pradžios mokyklų ir viena vidurinė, 1938 m. likviduota. O Lenkų valdomoje Gudijos dalyje buvo 67 lietuviškos pradžios mokyklos. Bet, V. Kubiliaus žodžiais: "Po karo visos lietuviškos mokyklos Baltarusijos teritorijoje buvo uždarytos. Lietuviškose salose, kur šimtmečiais buvo išlaikyta tėvų kalba ir papročiai, 1957 m. įsteigots 8 rusiškos mokyklos, kuriose nuo III klasės buvo dėstoma ir lietuvių kalba. Dabar liko 3 tokio tipo mokyklos lietuvių kalbos savaitinių pamokų skaičius sumažėjo nuo 23 ligi 18. Tuo tarpu Girių kaimo aštuonmetėje mokykloje, mūsų kalbininkų žiniomis, ir šiemet lietuvių tautybės mokiniai sudaro 65 proc., o Gervėčių ir Pelesos mokyklose daugiau kaip pusė visų mokinių".

Dar blogiau Karaliaučiaus (Kalningrado) srityje, kur "gyvena ir dirba apie 20,000 lietuvių, jų vaikai negali išgirsti mokyklose jokio lietuviško žodžio. Kada

mokyklos kalba ir šeimos kalba nebesutampa, jaunas žmogus anksčiau ar vėliau praranda tautinę savimonę ir net oficialiai išsižada savo tautybės. Šitas nubyrėjimas mažai tautai — grėsmingas". V. Kubilius toliau sako: "kad Konstitucijoje garantuota teisė mokytis vaikams jų gimtąją kalbą būtų įgyvendinta ne tik ten, kur yra susitelkęs tautos branduolys, bet ir jo periferijose, visur, kur to pageidauja labai senos ar naujos lietuviškos salės (Astravo, Varenavo, Bauskės, Saldaus, Stučkos, Sovetsko, Krasnoznamenso rajonuose).

Vyt. Kubilius iškelia ir daugiau taisytinių dalykų. Esą Lietuvos bendro lavinimo mokyklose besimokančių lietuvių kalbą mokinių skaičius nuo 1980 m. kasmet vidutiniškai mažėja 0,27% o besimokančių rusų kalba padidėja 0,35%. Išaiškėja, kad iš gausių Vilniaus gamyklų savo raštvedybą lietuvių kalba tvarko tikta viena "Grąžtų" gamykla.

"Zibintas tamsioje naktėje"

Vatikano radijo dienraštis šeštadienio laidoje beveik dviejų puslapių straipsnyje primena, kad lygiai prieš vienerius metus — birželio 19-tą — Popiežius Jonas Paulius II specialiu apaštalinu laišku kreipėsi į Lietuvos tikinčiuosius, lietuvių tautos krikšto šešių šimtų metų jubiliejaus proga.

Primines krikščionybės įvedimo Lietuvoje istorines aplinkybes, radijo dienraštis pažymi, kad nuo krikšto priėmimo amžių bėgyje iki dabartinių laikų katalikų tikėjimas buvo lietuvių tautai tartum šviečiantis zibintas tamsioje naktėje. Skausmingi įvykiai ir įvairūs sunkumai yra paženklinę katalikybės istoriją Lietuvoje, rašo Vatikano radijo dienraštis, primindamas protestantizmo sukeltas audras, Carinę priespaudą praejusiam šimtmečiuje, dabartiniais laikais patiriamus vargus.

Radijo dienraštis atkreipia dėmesį, kad birželio 28 dieną Konsistorijoje kardinolu buvo paskirtas Lietuvos vyskupas Vincentas Sladkevičius. Tai antras lietuvis kardinolas Lietuvos istorijoje.

Vatikano dienraštis pateikia statistinių duomenų apie Lietuvos katalikų Bažnyčią, juos sugretindamas su prieškariniais duomenimis, taip pat informuoja apie užsienio lietuvių katalikų religinę ir kultūrinę veiklą. Dienraštis baigia straipsnį pažymėdamas, kad su pagrindu Sventasis Tėvas savo apaštaliname laiške lietuviams Lietuvos Bažnyčią pavadino tolimą, bet jam ypatingai artimą ir brangią, o lietuvius aptarė kaip ypatingai kilnią tautą.

Published by Vincas Zemaitis
17 McMillan St. Clayton. Vic. 3169
President of the Lithuanian Catholic
Federation.

Įvykiai

Canberra. Sovietų Sąjungos ministerio pirmininko pavaduotojas Vladimir Kamentsev su delegacija atvyko liepos 5 d. keturių dienų vizitui vesti derybas su Australijos vyriausybe dėl glaudesnių ekonominių santykių. Leidimas naudotis sovietų 50 žvejų laivų Australijos uostuose ir teise čia nusileisti Aerofloto lėktuvams, sovietams kasmet sutaupyti \$50 milijonų, o Vakarų Australijoj siekia dalyvauti kasyklų išplėtime, kur per metus galėtų iškasti 30 milijonų tonų anglies pasaulio rinkom. Tą sovietų vyriausybės atstovą Kamentsevą pasikvietė ministeris pirm. Mr. Hawke pagal prielaidą; toks tokį pasizino ir už stalo pasodino.

Melbournas. Transporto streikas Viktorijos bendruomenel per 6 dienas kainavo \$21 milijoną nuostolių, profesinėms sąjungoms reikalaujant pakelti darbininkams atlyginimus 6%. Raudonasis Kryžius jau šaukliai, kad dėl susisiekimo streiko trūksta donorų kraujo ir Viktorijos ligoninės atideda ne taip svarbias ir gyvybines operacijas. Raudonajam Kryžiui kasdieną reikalinga bent po 1,000 kraujo davejų-donorų.

Australijos League of Rights - Teisių Lyga atmeta sionistų kaltinimus anti-semitizmu, rodydama visuomet didelę užuojautą persekiojamiems, bet prieštarauja karo nusikaltėlių teismams Australijoje, nes tokie pasitolyti "teismai" yra antikrikščioniški ir prieštarauja Bendrosios teisės tradicijoms.

Irano keleivinis lėktuvas su 290 keleivių liepos 3 d. skrido skersai Persų įlankos, kai Amerikos karo laivas pamatė ant radaro ekrano tą lėktuvą skrendant tiesiai į jų laivą, paleido raketą ir jūroje zuvo visi keleiviai. Tai buvo savisaugos instinktas, kai ekrane negalėjo atskirti ar čia karinis lėktuvas ar kurlą Iranas šaukliai keršto.

Londonas. "Times" dienraštis apžvelgia sovietų "atvirumo" politiką ir klausia ar Gorbačiovas oficialiai ir viešai paskelbs, kad Katyno miške 1943 m. Stalino įsakymu buvo nužudyta 15,000 lenkų karininkų. Gorbačiovas atvyko vizitui į Lenkiją liepos 11 d.

Krymo totoriai sekmadienį Maskvoje bandė surengti dar vieną demonstraciją, reikalaudami teisės sugrįžti atgal į savo gimtąją žemę, iš kurios Stalino įsakymu pokario metais buvo jėga išstremti, smelžikiškai apkaltinus totorių tautą tariamu bendradarbiavimu su naciais. Kaip praneša Vatikano radijas, Krymo totoriam susirinkus sekmadienį Maskvos miesto centre, atskubėję milicininkai juos tuoj išvaikė, sulaukydami kai kuriuos demonstracijos dalyvius.

Lenkijos vyriausybė pateikė Seimui įstatymo projektą, kuriuo yra pakelčiama karių priesaika, išleidžiant sakinį apie ištikimybę sovietų raudonajai armijai. Naujoje priesaikos formulėje yra taip pat išbraukiama užuomina apie "imperialistų grėsmę".

TEVISKES AIDAI

18 Henry St. Kensington. Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJOJ LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Dauknys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu.

Prenumeratos kaina metams \$25, Kituose kraštuose \$30, Atskiras numeris .50c Skelbimai už skilties vieną cm - \$1.50 c. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma.

Redakcija straipsnius ir korespondencijas laiso savo nuožiūra.

Lietuva ir "Perestroika"

Kai gresia pavojus

Beveik visi esame pastebėję, kaip kapitalistų rankose kairiųjų vedama spauda beveik nieko nerašo apie komunistinių kraštų nusikaltimus prieš savo ir užimtųjų kraštų gyventojus ir visą žmoniją. Turtuoliams laikraščių savininkams nesvarbu, kad Rytų Europoje vyksta vergija. Jiems svarbu tik tai, kiek tūkstančių laikraščio egzempliorių bus parduota, todėl vietoje išpėjimų visiems apie gresiančią vergiją, ten prirašyta visokio šlamšto apie seksualinius išskrypius, pleskių žudynes, filmų žvaigždžių skyrybas, kad minia pirktų jų sensacijas, ir skaitytų, nes nuo parduotų laikraščių egzempliorių skaičiaus jie gaus daugiau gerai apmokamų skelbimų. Jiems, kaip turtuoliams ir svetimtaučiams, visai nesvarbu kas atsitiks tame krašte. Jų milijonai saugiai investuoti Sveicarijos ir Tel Avivo bankuose, todėl pardavus vieną kraštą, bus galima kraustyti į kitą ir toliau tęsti savo darbą iki galutinės pasaulinės revoliucijos ir komunizmo pergalės.

Labai retai, bet kartais pasitaiko ir vienas kitas blaivesnis balsas. Štai neseniai Londone "Times" dienraštis paskelbė Bernard Levin straipsnį, kuriame jis rašo: Aš galiu su jumis susiderėti, kad jūs ne visi žinote ką reiškia "Kolaigu" ir su kuo jis yra valgomas. Kolaigu yra Afganistano kaimelis, kur sovietų kariai įvykdė baisias vietinių gyventojų žudynes. Šių 1988 metų pradžioje ten buvo sustoję poilsiai apie 30 laisvės kovotojų. Vieną rytą apie 40 rusų tankų apsupo kaimelį ir niekas nespejo pabėgti. Vyrus rusai suvarė į mečetę ir ten visus susprogdino. Sprogdinant nuo trenksmo ir oro spaudimo sugriuvo šeimais esantis namas, kur žuvo 7 vaikai. Rusų kariai žudė vyrus, moteris viešai prievartavo, kaip Vokietijoje praėjusio karo metu. Vienas Afganistano foto žurnalistas pasilėpęs viską užrašė ir filmavo karo nusikaltėlių veidus ir jų veiksmus. Stebuklingu būdu išlikęs gyvas, jautė pareigą, kad pasaulis sužinotų apie sovietinių karo nusikaltėlių darbus. Jis savo užrašus ir nuotraukas pasiuntė Londono didiesiems dienraščiams. Ar dienraščiai tai priėmė su džiaugsmu? Nel visi atsakė spausdinti ir vietoje Afganistano vaizdų įdėjo nuotraukas apie amerikiečių karo veiksmus Vietnamė.

Siais metais švenčiant komunistų pergalės sukaktį Vietname, Londono dienraščiai mirgėjo straipsniais ir nuotraukomis apie amerikiečių "nusikaltimus", tačiau kada komunistai per Tet ofenzyvą užėmė senąją Vietnamo sostinę Hue suvarė į duobes 5,000 gyventojų ir gyvus užvertė žemėmis, nebuvo net užsiminta.

Popiežius matydamas grūmojantį pavojų šaukėsi, kad tikėjimu į Dievą, kaip tvirtu bet kokios socialinės santvarkos pamatu, turi remtis kiekvienas žmonių autoritetas, kad visi, kurie nenori anarchijos ir terorizmo, privalo visomis jėgomis stengtis, kad religijos priešai nepasiektų savo taip norimo ir atvirai skelbiamo tikslo

Alb. Počius

Maskvos konferencijoj paaisškėjo, kad Gorbačioviui puolimu pavyko pasilikti savo vietoj ir gauti pritarimą praveisti savo reformas. Mums svarbu, kiek tie ekonominiai ir politiniai pakeitimai galėtų atsiliepti į ok. Lietuvos gyvenimą. Paskelbti pakeitimai liečia krašto politinio ir ekonominio gyvenimo pakeitimus.

Kompartijos kišimasis į administracijos reikalus bus suvaržytas. Sovietų Sąjunga turės savo prezidentą ir nuolat veikiančią parlamentą, kuriuos išrinks 2250 delegatų kongresas. Delegatus į kongresą galima bus pasirinkti iš partijos, darbininkų unijų bei kultūrinių organizacijų narių. Bet opozicijos partijos nei jos kandidatų nebūsią. Trumpai sakant, būtų kiek sudemokratinta vienos partijos diktatūra.

Ką tie politiniai pertvarkymai galėtų reikšti ok. Lietuvai? Pirmiausiai, bus šokios tokios galimybės išsiritinti geresnius kandidatus, kad ir iš pačių kompartijos bei kitų organizacijų narių tarpo. Antra-vietinė taip išrinkta valdžia turėtų turėti daugiau nutarimų galios. Trečia, išrinkti į parlamentą lietuviai galėtų pasisakyti ir pačioje Maskvoje įvairiais mus liečiančiais klausimais. Bus toleruojama žodžio ir spaudos laisvė, bet tik kol nebus pažeidžiamas krašto saugumas ar šalies interesai. Kadangi ne žmonės, bet valdžia nustatys, kur prasideda krašto saugumo ir interesų lauzymas, ta spaudos ir žodžio laisvė priklausys nuo įsakymų iš aukščiau. Protestai bei demonstracijos, sakoma, bus leidžiamos.

Priklausys nuo ok. Lietuvos pareigūnų ir pačių žmonių apdairumo, kiek bus galima pasinaudoti ok. krašte šia daline politinio gyvenimo demokratizacija.

Iki šiol pabaltiečiai, įskaitant lietuvius, yra pasipriešinimo sovietinei santvarkai ir okupacijai pionieriai. Reikia tikėtis, kad jie dar drąsiau reikalavus savo teisių ir kad likusi Rytų Europos dalis paims iš mūsų žmonių pavyzdį ir nustos bailiai tylėti. Vengrijoj jau buvo pirma, kad ir kukli, demonstracija už pilną Vengrijos nepriklausomybės atstatymą. Tik bendra visų užimtųjų kraštų akcija privės prie galutinio jų išlaisvinimo.

Kas liečia ekonomiją, mūsų žmonės galės nuomuoti žemę ir ją privačiai dirbti arba steigti privatinės įmonės per sudarytus kooperatyvus. Jei nebus privati iniciatyva apdėta per dideliais mokesčiais, jei ji bus aprūpinama žaliavom ir jei bus jai leidžiama įsiveisti iš užsienio moderniškas mašinas produkcijos pakėlimui ir išdirbtųjų kokybės pagerinimui, dalis mūsų brolių turės progą progresuoti ir atsipalaiduoti nuo ekonominio priklausomumo Maskvai.

Tik čia nebus praktikoj viskas taip gražu ir lengva. Išsnuomavęs žemę su sugriuvusiais pastatais ir

Rašo Dr. Jonas Kunca

plikais laukais negali ją pradėti dirbti be remontų ir įrankių-mašinų. Tam reikia paskolų. Kas jas duos? Maskva pati neturi pinigų. Tas pats su įmonėm: negali atidaryti dirbtuvė be pastato ir mašinų. Paskolas gali būti pagrindinė reformų klūtis.

Nežiūrint, kad Sovietų Sąjungoj žada parašyti istoriją ir taisyti praeities klaidas, Maskva suras kelių išvengtį Pabaltijo skriaudos atitaisymo. Kol imperija visiškai nesugrius, mūsų kraštas neištruks iš meškos nagų. "Perestroikos" periodas, nežiūrint jo politinio ir ekonominio ribotumo, galėtų ir turėtų būti panaudotas mūsų tautos atsigavimui po pusimčio metų teroro ir pasirusimui pilnos laisvės atgavimui. Labai galima, kad ir turizmo suvaržymai būtų sušvelninti. Tiesioginis masyvus santykiavimas tarp išėvijios ir ok. krašto lietuvių prisidėtų prie

dvasinio-politinio vienos ir kitos pusės sutvirtėjimo.

Neturim pamiršti, kad "perestroikos" periodas yra tik laikinas, gal 3-5 metų periodas, kuris baigsis greičiausiai bankrotu ir marksizmo palaidojimu, kada masės įsitikins, kad tokios dalinės reformos negali išspręsti krašto problemų ir kolonializmo išlaikymui Rusija neturi pakankamai jėgos atsispirti Rytų Europos masiniam pasipriešinimui.

Kol kas "perestroika" reikla laikyti dabartinėse aplinkybėse mums palankiu istoriniu posūkiu prisidedančiu prie visiškios nepriklausomybės atgavimo. Pabaltis parodė ir, reikla tikėtis, nesiliaus tai daręs, kad jis nori ir reikalauja laisvės ir dėl to yra vertas. Tos respublikos, kaip Ukraina ir Bielorusija, kurios prasnaužia šitą progą, vargu ar galės tapti nepriklausomom valstybėm.

Pabaltiečių atviras laiškas JAV prezidentui Reaganui

Pabaltiečiai, dalyvavę gegužės 30d. pasimatyme su JAV prezidentu Reaganu Amerikos ambasadoj Maskvoj, jam įteikė benrą pareiškimą, praneša Lietuvos Informacijos Centras. Pasimatyme dalyvavo kviesti teisių gynėjai su šeimomis. Sutrumpintas vertimas iš rusų į lietuvių kalbą pasiekė Vakarus aną savaitę.

Pone Prezidente, Nuoširdžiai Tamstai dėkojame už mums suteiktą garbę su Jumis susitikti.

Sovietų Sąjungoje iki šiol nėra rinkimų teisės. Ši Jūsų gestą mes priimame kaip moralinę paramą Pabaltijos tautoms, kovojančioms už savo nacionalinio suvereniteto atkūrimą. Daug mūsų tautiečių prašė mus nuoširdžiai padėkoti Jūsų asmenyje JAV vyriausybei ir visai amerikiečių tautai, kad Jungtinės Amerikos Valstybės niekada nepripažino ir nepripažįsta nei juridinės, nei moralinės Sovietų Sąjungos teisės į Estijos, Latvijos ir Lietuvos teritorijas, ir laiko šias valstybes prieš jų valią inkorporuotomis į Sovietų Sąjungos sudėtį.

Prašome Jus, ponas Prezidente, pasitarimuose su M. Gorbačiovu priminti jam, kad TSRS vyriausybės ir jo generalinio sekretoriaus

Armėnijos sostinėje Jerevane praėjusį trečiadienį apie tūkstantis armėnų susirinkusių prie milicijos centrinių patalpų reikalavo, kad būtų išlaisvintas armėnų veikėjas Paruir Airikian, pirmininkas už sąjūdžio armėnų laisvo apsisprendimo. Vatikano radijo pranešimu, armėnų iš viso yra apie septynis milijonus: apie 3 milijonai armėnų gyvena tėvynėje, apie pusantro milijono įvairiose Sovietų Sąjungos srityse ir daugiau negu du milijonai užsienio kraštuose. Vien Prancūzijoje armėnų yra apie 400,000, o JAV Los Angeles mieste - apie 350,000.

asmeniška garbė reikalauja paskelbti slaptuosius Molotovo-Ribentropo protokolus ir viešai atsiskaiti grobuoniškos Stalino politikos.

Vakaruose senai užmiršta Atlanto charta, tačiau šios chartos dvasia įkvepia mums didelę viltį. Mes giliai įsitikinę jog kiekvienas estas, latvis, lietuvis didžiuojasi savo tauta ir niekada nesusitaikys su dabartiniu juridiniu bei politiniu Estijos, Latvijos ir Lietuvos statusu. Joks persitvarkymas Sovietų Sąjungoj, ar ten kur pasaulyje, neįmanomas kol nebus atsisveigta į trijų Pabaltijo respublikų lūkesčius. Pasirašė: Lagle Parek, estė, Lembit Riasta, estas (LIC pastaba: Lagle Parek vyras), Modris Plate, latvis, Nijolė Sadūnaitė, lietuvė, Antanas Terleckas, lietuvis. 1988 m. gegužės 29d.

Perkelsti žmonių širdis

Pentadienį, įvykusiaame susitikime su pietinės Afrikos katalikų vyskupų konferencijos ir Pietų Afrikos Bažnyčių Tarybos delegatais, Popiežius dar kartą griežtai pasmerkė rasinę diskriminaciją. Atkreipęs dėmesį į tai, kad apartheido sistema Pietų Afrikoje sukella krikščionių bendruomenėm tame krašte sunkias ir sudėtingas problemas, Jonas Paulius II priminė, kad susitaikinimas yra patl Kristaus Evangelijos širdis. Kaip tik dėl to krikščionim nėra priimtima rasinė diskriminacija, pažeidžianti žmogaus teises. Krikščionis betgi privalo išsąmoninti, kad siekiant pašalinti rasinę diskriminaciją bus išreikalaujamos visuomeninės struktūros, reikla pirmiausiai rūpintis perkelsti žmonių širdis. Popiežius tad paragino Pietų Afrikos krikščionis vieningomis pastangomis ugdyti solidarumo ir susitaikinimo dvasią.

Pabaltijo tautos reikalauja autonomijos

Birželio 24d. "The Australian" ir Adelaidės "The Advertiser" paskelbė Associated Press žinių agentūros pranešimą iš Maskvos, kad lietuviai, latviai ir estai reikalauja savo kraštams autonomijos.

Corbačiovas birželio mėn. gale sušaukė bendrą komunistų partijos vadų ir jų sovietų deputatų kongresą, patvirtinti jo paskelbtus persitvarkymo ir atvirumo planus ir nustatyti gaires jų įgyvendinimui, nes tas planas susilaukia iš stalinistų rimtos opozicijos, nes sumažinamas biurokratų sauvallavimas.

Kaip užsienio spauda rašo, tam kongresui rimtai ruošėsi ir pabaltiečiai. Birželio mėn. 1 ir 2 dienomis Rygoje įvyko Latvijos komunistų partijos ir intelektualų susirinkimas, kur buvo surašytas laiškas Latvijos deputatams vykstantiems į tą kongresą ir nurodyta ko jie turi reikalauti.

Panašią instrukciją gavo ir Estijos delegatai iš savo partijos ir visuomenės veikėjų. Spauda rašo, kad prie tų reikalavimų prideda ir Lietuvos 53 atstovai. Pabaltiečiai nori kongrese reikalauti Lietuvai, Latvijai ir Estijai ekonominės ir kultūrinės autonomijos ir visai sustabdyti rusų kolonistų imigraciją į Pabaltijo kraštus.

Pabaltiečių atstovai bijodami, kad jų reikalavimai nesuerzintų rusofilus ar Rusijos nacionalistus, svajojančius apie savo nedalomą imperijos didybę, šį kartą numatė kongrese nekelti sovietų padaryto su Hitlerio pagalba Pabaltijo valstybių okupacijos klausimo, bet daugiau remtis kultūrinės ir ekonominės autonomijos reikalavimais. Gavus autonomiją, bus galima iškelti ir rimtesnius klausimus.

Taip pat nutarta reikalauti rusų kolonistų imigracijos sustabdymo, nes Estijoje ir Latvijoje jau tiek daug prisivėlė atėjūnų, kad estai ir latviai greit savo krašte bus nepagaidaujama mažuma. Dabar Estijoje ir Latvijoje vietiniai besudaro tik 53 procentus visų gyventojų. Lietuvoje kur yra mažiau industrijos, lietuviai dar sudaro apie 80 procentų.

Lietuvos pagrindžio spauda rašo ir užsienio dienraščiai patvirtina, kad Maskva yra įsakiusi Lietuvos komunistų partijai ir jų pastatytai vyriausybei kas metą paruošti

Rašo Alb. Počius

darbo ir naujai statomų namų dėl 13,000 rusų imigrantų.

Mums yra malonu, kad Lietuvoje statomi nauji dideli fabrikai, tačiau tas didelio džiaugsmo nekeltia, nes su kiekvienos naujos įmonės pastatymu, ten atsiranda nuo 5 iki 10 tūkstančių naujų gyventojų iš "plačiosios tėvynės". Daugumas jų iš savo krašto buvo išsiųsti į Lietuvą už įvairius kriminalinius nusikaltimus ir tingėjimą dirbti. Lietuva gauna blogos rūšies imigrantus, kurie pasižymi tinginiavimu, girtuokliavimu, vagystėmis. Jie atvažiuoja į Lietuvą nesimoko lietuvių kalbos, bet jaučiasi išdidžiai, kaip Stalino užkariautame krašte. Jiems kiekvienas lietuvis yra "fašistas", kurį reikia kuo greičiau išvežti į Sibiro taigas.

Prieš pusę metų Estijos

Adelaidės kronika

Sv. Kazimiero parapiljos biuletenis "Sventadienio balsas" atšventė savo 35m. sukaktį. Pradėtas Adelaidėje leisti kun. Dr. P. Jatullo, vėliau redaguotas kun. J. Kunglo, kun. A. Kaziausko, kun. Pr. Dacknio, kun. A. Spurgio, o paskutiniu laiku leidžiamas Parapiljos - Caritas Inc. tarybos ir redaguojamas Pr. Pusdešrio.

Kuklaus ir nepretenduojančio būti laikraščiu biuletenio ir sukakties minėjimas buvo kuklus. Birželio 25 d. minėjimas pradėtas programa lietuviškoje radijo valandoje, kurią paruošė V. Baltutis. Joje biuletenio redaktorius ilgokame pranešime supažindino su laikraščio atsiradimo istorija, su jo leidimo bei redagavimo nuotykiams. Biuletenis turįs apie 400 skaitytojų.

Į "Sventadienio balso" sukaktį įsijungė ALK Moterų draugija ir Parapiljos taryba, sekmadienį, birželio 26 d., suruošė lietuvių katalikų centro salėje šventinius pietus ir loteriją. Ablejų renginių pilnas buvo skirtas biuleteniui. Parapiljos tarybos rūpestingumu pietuose prie atskiro stalo valsiemis buvo pagerbti "Sventadienio balso" redaguojantieji ir ekspedijuojantieji.

Biuletenį sukaktyje nuoširdžiai "Sventadienio balso" pasveikino kun. Klebonas ir keletas organizacijų.

Artėjant lietuvių dienoms Tautinių šokių šventės

intelektualai ir partijos veikėjai buvo įteikę Corbačovui jų paruoštą planą, kad Estijai būtų suteikta ekonominė savivalda, leidžiant patlems estams tvarkyti žemės ūkį ir savo pramonę. Jie norėjo teises laisvai pirkti prekes ir parduoti savo produktus, pažadėdami, kad tada Rusija gaus daugiau, negu, kad dabar gauna, viską tvarkant Maskvos biurokratams. Estijos pasiūlymas buvo atmetas, nes priėmus jų siūlomą tvarką, būtų lygu prisipažinimui, kad Lenino ir Stalino sukurta sistema yra nuo gyvenimo atsilikusi ir paskutinė baudžiamos išraiška šiame modernizame XX-tame amžiuje.

Corbačovo kongresas pasibaigė ir šiandien dar sunku numatyti jo pasekmes, tačiau pavergtosios Lietuvos gyventojai, dažnai net rizikuodami savo laisvę, kovoja ir dirba, kad Lietuva atgautų nors dalelę laisvės ir galėtų pati tvarkyti savo gyvenimą.

koordinatorių V. Venclius su žmona Zinaida ir Tautodailės parodos ruošėja E. Varnienė su vyru Kęstučiu išvyko kelionėn po didžiuosius lietuvių telkinius Australijoje, norėdami vietoje instruktuoti tautinių šokių grupes ir parinkti eksponatų Tautodailės parodai.

Į Pasaulio lietuvių seimą Toronte atstovais iš Adelaidės yra išvykę J. Vabolenė, V. Neverauskas ir P. Bielskis. Yra taip pat ten išvykusių stebėtojų - V. ir J. Vosyliai.

"Perestroika" ir "glasnost" pramuos geležinę uždangą, iš okupuotos Lietuvos yra vis daugiau atvykstančių pas savo gimines Adelaidėje. Yra šeimų, kur vos vieną išlydėjęs aerodroman, tuoj į duris beldžiasi kitas. Taigi santykių su pavergtu kraštu, ilgal buvę kontraversine problema, išsprendė savaime pensininkų kišenės labai palengvinančia linkme

Iš Lietuvos vėl gauta žinia, kad Kašiadorių vyskupijoje mirė Jlezo klebonas kun. Bronius Bulika, 65 m. amžiaus. Kunigu jis buvo įšventintas 1947 m. Bronius Bulika buvo vienas iš kūrybingiausių kunigų Kašiadorių vyskupijoje. Yra parašęs katekizmą suaugusiems, sukūręs meditacijų Krikščionybės jubiliejinių metų progą, kūrė ir iš kiltų kalbų vertė religinę poeziją. Jo sukurtų Kryžiaus kelių apmąstymų rinkinys buvo išleistas Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Kiekvieno kunigo mirtis Lietuvos katalikams primena, kad jau 161 parapilja nebeturi savo kunigo.

Mokytojų konferencija

Šiais metais Adelaidėje Australijos Lietuvių Dienų metu yra organizuojama Mokytojų konferencija, kuri įvyks gruodžio 30 d., penktadienį, Adelaidės Lietuvių Namuose, Vaikų darželio patalpose. Konferencijos laikas 8.45 iki 4.45 val.

Prašome, kad kiekvienos bendruomenės ir senlūnių valdybos atsiųstų bent vieną atstovą į šią konferenciją. Pageldautina, kad atstovas/ė būtų konferencijos programos dalyvis, šiuo metu dirbęs mokytojo darbu, arba netolimoje praeityje buvęs mokytoju, arba bent asmuo pasiryžęs vykdyti konferencijos nutarimus, kiek sąlygos jų bendruomenėje tai leis. Tokie asmenys geriau suprastų šių dienų lietuviškų mokyklų rūpesčius. Jei neturite lietuviškos mokyklos, tai gal ateltyje ji ir bus. Atsiradus nors ir mažam skaičiui mokinių, juos būtų galima mokyti neakivaizdinio metodu.

Prašome atsivežti į konferenciją pasiūlymus bei pageldivimus rezoliucijoms. Jei jau turite jų, prašome kuo skubiausiai pasiųsti konferencijos organizatorei, kuri juos padaugins, išsiųstines kitiems dalyviams iš anksto. Prašome dalyvius kuo greičiausiai atsiųsti savo pavardes, adresus ir telefono numerus.

Konferencijos dalyviams bus duodami pietūs. Konferencijos programos išsiųstinesime vėliau: pirmininkams, atstovams, prelegentams, dalyviams ir paskelbsime laikraščiuose. Kviečiame konferencijoje dalyvauti visus mokytojus ir susidomėjusius lietuvišku švietimu.

Iki pasimatymo konferencijoje! Anelė Urnevičienė
Konferencijos organizatorė
11 East Pallant St. North Adelaide
SA 5006. Tel. (08) 267 1285

Tarptautinė žmogaus teisių gynybos organizacija Amnesty International išsiuntinėjo savo skyriams įvairiuose pasaulio kraštuose specialų apilinkraštį apie lietuvių sąžinės kalinį Petrą Gražulį, kviesdama į akciją už jo išlaisvinimą. Tuo reikalu jau atsiliepė organizacijos skyriai Prancūzijoje, JAV, Olandijoje, Vakarų Vokietijoje, Airijoje ir Italijoje. Numatoma sovietų valdžiai dėl P. Gražulio pasiųsti apie 3,000 laiškus, - praneša Vatikano radijas.

REMK AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDA

nes jo tikslas yra:- Skatinti remti ir puoselėti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švietimą, meną ir kitas lietuvių apraiškas AUSTRALIJOJ.

Fondą stiprinsime ir jį ugdydysime, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stosime jo nariais ir nepamiršime jo surašydami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti tiksliai angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION INC.

50 Errol Street, North Melbourne, Victoria.

Visa korespondenciją ir aukas prašome siųsti adresu:

P.O. Box 11, North Melbourne, Vic. 3051.

A.L. Fondo Valdyba.

"Tėviškes Aidas" Vakaronė

Melbourne Lietuvių Namuose liepos 30d. šeštadienį. Pradžią 7 val. vak. Linksma programa, šokių muzika, loterija, karšta, skani vakarienė. Bilietus po \$8 užsisakyti pas Juozą Kebį sekmadieniais prie bažnyčios ar telefonu 584 2693

.Laukiame visų iš arti ir toli!

ALK Federacijos Valdyba

Lietuvių Parapijos susirinkimas Melbourne

Liepos 3 d. kun. dr. Pr. Dauknys susaukė parapijiečių susirinkimą Lietuvių namuose Bendruomenės menėje. Susirinkimą pradėjo "Viešpaties Angelas" malda už a.a. Prelatą Pr. Vaserį. Pirmininkauti buvo pakviestas archit. Kazimieras Mieldažys, sekretoriauti Aldona Vyšniauskienė. Į presidumą pakvieta kun. J. Petrauską ir a.a. Prelato sudarytą Parapijos tarybą, kuri čia buvo J. Jurgelaitis, J. Keblys, A. Padgurskis. A. Jankevičius buvo išvykęs į šiaurę.

Kun. dr. Pr. Dauknys trumpai apžvelgė savo atsiradimą Melbourne, o vėliau kun. Pr. Vaseris jį laikinai pakvietė užimti TA redaktoriaus vietą ir tas nusitęsė virš 15 metų. Mirus Prelatui Pr. Vaseriui, Melbourne arkivyskupo buvo paskirtas lietuvių kapellonu.

Australų vyskupo žodžiais, retas kunigas Melbourne buvo taip iškilmingai palaidotas, kaip Prelatas Pr. Vaseris. Ant jo kapo yra užsakytas paminklas. Projektą padarė archit. K. Mieldažys su kunigo simboliu: kielikas ir virš jo Ostija. Žodžių išdėstymą - dall. V. Simankevičius. Paminklas kainuos virš \$5,000, išlaidas padengs per advokatą iš velionio palikimo. Paminklo šventinimas vyks rugsėjo mėnesį.

Laukiant naujo kunigo paskyrimo, buvo atremontuoti trys kambariai. Spaustuvės mašinos buvo labai išsidėvėjusios, tai ALK Federacijos Valdyba nupirko elektroninį kompiuterį, kuris turi būti saugojamas nuo dulkių ir lrengtas naujam kambaryje. Statybos planus veltui padarė architektas K. Mieldažys. Sutvarkytas Parapijos namų stogas, į posėdžių kambarį įvestas oro vėsin tuvas ir t.t. atlikti įvairūs kiti darbai.

Kam priklauso Parapijos namas? Kal su a.a. Prelatu Pr. Vaseriu mirė paskutinis namo nuosavybės patikėtinis "trustees", kad valdžia namo neatimtų, tuojau kun. Pr. Dauknys, kaip velionio testamentu vykdytojas, advokatui pristatė naujus tris namo "trustees", kurie šalia jo yra archit. K. Mieldažys ir Juozas Keblys. Jie visi yra teismo patvirtinti. Advokatas užklaus, kam Parapijos namas priklausys, kai čia nebeliks lietuvio kunigo, tai susirinkimas patvirtino, kad namo nuosavybė pereina Popiežiškajai Lietuvių Sv.

Kazimiero Kolegijai Romoje, Via Casalmonferrato 20. Tai vienintelė Lietuvos Katalikų Bažnyčios žemė ir nuosavybė užsienyje ir yra Popiežiaus globoje.

Parapijos Taryba per tą visą ilgą laiką puikiai atiteka savo pareigas ir buvo prašoma ją pasilikti, įjungiant Namu patikėtinius "Trustees". Kunigas visuomet yra Parapijos Tarybos pirmininkas.

Bendra Parapijos namo finansinė apyskaita po a.a. Prelato mirties rugsėjo 29 d. Pajamos \$22,826, išlaidos \$31,448. Sie metai išėjo su deficitu \$8,622, nes vyko nauja statyba, kai kurių kambarių remontas.

Kun. Pr. Dauknys nuosirdžiai dėkojo visiems, išvardindamas pavardėmis, kurie jam prašant prisidėjo prie mūsų parapijos bei namo darbų: Parapijos Tarybai, ALK Federacijos Valdybai, Katalikių Moterų D-jai, Parapijos Sekmadienio mokyklos mokytojams, Parapijos chorui, Maldos būreliams, kun. J. Petrauskui, visiems, kurie dirbo prie remonto darbų, parapijiečiams, kurie kas antradienį suvažiuoja paruošti pašto išsiuntimui "Tėviškes Aidas", visiems talkininkams, Parapijos kiosko vadovui. Priminė, kad Sv. Jono bažnyčios nuoma metams yra \$3,000. Nuosirdžiausiai padėką reiške visiems, kurie lanko lietuviškas pamaldas, jaunimui, prisideda prie jų išlaikymo, kurie savo gražių Dievo malonėje gyvenimu meldžiasi sau Dangų užsitikrindami ir Tėvynės Laisvei aukodami kuo kas gali, kad vieną dieną, Dievo palaimai lydint, Lietuva pasauliui susivystų vėl Laisva ir Nepriklausoma! Dieve, taip duok, kad įvyktų mūsų prašymai!

Sekė diskusijos. Iškelta mintis Parapijos mokyklą perkelti į Lietuvių namus. Kun. Pr. Dauknys: tą reikalą svarstė jau ir Mokytojų taryba, bet šis reikalas dar per ankstus, kol dar mokykloje yra pakankamai mokinių ir jie dalyvauja lietuviškose pamaldose bažnyčioje. Parapijiečiai norėtų Kryžiaus kelių, Svč. Sakramento pagarbinimo, kad kas išmokytų klapčiukus, daugiau vaikams ir jaunimui religinių knygų. Užklausta dėl bendros išpažinties, tai kunigas atsakė, kad Popiežiaus įsakymu bendra išpažintis dabar teikiama tik išimtiniais atvejais. Kiosko vedėjas tarė, kad ir dėl

katalikiškų knygų visiems patarnauja jų užsakydamas, jeigu tik kas kreipiasi.

Paskutinį žodį tarė kun. J. Petrauskas. Jis nusiskundžia, kad mes per mažai dėmesio kreipiame į vaikų ir jaunimo religinį gyvenimą. Nėra religinių knygelių vaikams ir jaunimui. Turėtų būti viena kartą per mėnesį vaikų ir jaunimo sv. Mišios. Jaunimo laikraštyje "Jaužinios" Dievas neegzistuoja - tikėjimo nėra. Ragina visus parapijiečius, kurie yra nuliūdime, ar turi didelių dvasinių problemų, kreiptis į jį ir jis padės, kiek galėdamas.

Susirinkimas baigtas Marija, Marija giesme.

A. Vyšniauskienė

Geelongas

Kun. J. Petrauskui naujam arnotui aukojo \$50 V. Leitonas, \$20 B. Starinskiene, \$20 O. Dargvainytė, \$10 E. Stuikevičienė, kuri jam padovanojo ir stulą. Arnotą pasiuvo C. Vaičekauskiene ir M. Andriukonienė.

C. Vaičekauskiene

Armėnų nebesulaikomos demonstracijos

Armėnai tęsia protesto demonstracijas dėl Kalnų Karabacho srities sugrąžinimo Armėnijai. Spaudos agentūrų žiniomis, antradienį Jerevane surengtoje demonstracijoje dalyvavo apie penkis tūkstančius žmonių, o Stepanakerte jau tris dienas vyksta beveik visuotinis streikas armėnų reikalavimam paremti. Šiandien, trečiadienį, Jerevane buvo numatyta nauja demonstracija. Grupė kovotojų už armėnų teises pasiuntė telegramą Gorbaciovui protestuodami prieš armėnų veikėjo Airikian suėmimą ir išreikšdami susirūpinimą dėl jo sveikatos būklės. Airikian yra areštuotas už tariamą antisovietinę propagandą ir Sovietų Sąjungos šmeižimą.

Meldesi ir už perseklotojus

Grupė krikščionių religines laisvės gynėjų šiomis dienomis Maskvoje surengė Mišias už "persekiojamus tikinčiuosius". Mišios buvo aukojamos viename privačiame bute, dalyvaujant apie dvidešimčiai kitaminčių ir buvusių sąžinės belaisvių, tarp kurių buvo Aleksandras Ogorodnikovas ir Sergejus Kovaliovas, taip pat kunigas Lapkovski iš Krymo, kuri valdžia buvo pašalinusi iš parapijos dėl to, kad jis viešai reikalavo, kad uždarytosios bažnyčios būtų sugrąžintos tikintiesiems. Mišų dalyviai pažymėjo, kad pamaldų metu buvo meldžiamasi ne tik už persekiojamus tikinčiuosius, bet taip pat ir už jų perseklotojus. AFP

Melbournas

Bibliotekos Zinios

Gauta Saltinių bibliotekal JAV leidiniai: LKB Kronikos VIII t., skiriamas Lietuvos Krikščionybės 600 m. sukakčiai paminėti, 87. Vytenio Statkaus "Lietuvos ginkluotos pajėgos" 18-40 m., 86. Vilniaus leidiniai: K. Ambraso "Skaitau Baltusį", 86, G. Ilgūno "Vincas Pietaris", 87. Lietuvos TSR Mokslų akademijos Lietuvių kalbos ir literatūros instituto išleisto Lietuvių kalbos žodyno XIV t., SU-SITUOŽTI, 1099 psl., 86, J. Minkevičiaus "Zmogaus porobema": I žmogus gamtoje, II žmogus tarp žmonių, III žmogus pats su savimi, 87. J. Paulausko "SZ sisteminis lietuvių kalbos žodynas", 87.

Gauta Melb. liet. b-kal: R. Scarry "Mano žodynas", lietuvių ir anglų kalba su pradžiamokslį palengvinančiomis spalvotomis iliustracijomis prie kiekvieno žodžio; JAV Lietuvių bendruomenės švietimo tarybos 3-čias leidimas, Chicago 84. Pr. Ališeno "1,000 šypsenų", juokų rinkinys, Putnam Co., 62 (J. Zvingėjos dovana), V. Petkevičiaus "Sešiolikmečiai", apysaka, Vilnius 87. Iš Pasaulinės literatūros bibliotekos serijos XIX-XX a.a. H. Melvilio "Mobis Dikas arba bėginis", romanas, iš anglų k. vertė I. Balčiūnienė, Vilnius 97. Z. Morico "Novelės" ir K. Capeko "Karas su salamandromis", Vilnius 87.

Aukos po \$10 G. Mikuličius, A. Rahdon. Knygų - Alb. Ramoškiene. Nuosirdi padėka.

Gauta: "Lietuvos studentai užsienio universitetuose XIV-XVIII amžiais", redagavo ir papildė Mykolas Biržiška su Adolfo Sapokos įvadu, išleido Lituistikos institutas Chicagoje 1987 m. Antano Galiušo romanas "Savanorio dukte", Chicago 87. Ales Rūtos romanas "Daigynas", išstumtųjų dalia II. Paruoštas V. Baltučio "ALB organizacijų žinynas", išleistas ALB krašto valdybos ir Lietuvių informacijos biuro Adelaidėje 1988 m. "Lithuanian Papers" Vol. 1, 1987/ Papers presented to Tasmania University Union Lithuanian Studies Society Edited by Algimantas P. Taškūnas and John W. Doyle. Aukojos knygų ir šiaip vertingų spausdinių P. Binkus, G. Narušis, A. Sturna, P. Vaicaitis. Aukojo \$10 A. Rahdon, \$5 S. Sabrinskas. [rišti kietuose virseliuose 1987 metų periodikos komplektai: kult. žurnalo Aidų, savaitraščių Aidų ir Pastogės, Kario, Pasaulio lietuvio, Bibliotekos administratorius F. Sodaitis savom priemonėm susirišo su tolokal esančia knygrišykla, įrišimą apmokėjo bibliotekos lankytojų aukos. Visiems nuosirdi padėka.

J. Mikštās

Bibliotekos Vedėjas

Australijos Lietuvių Jaunimo Sąjunga pristato naują muzikalinį vienetą.

-SVAJONIŲ AIDAI"-

Koncertai

Canberros Lietuvių Klube - šešt. liepos 30 d. 7 val. vak.

Synejaus Lietuvių Klube - sekm. liepos 31 d. 2.30 val. p.p.

Geelongo Lietuvių namuose - sekm. rugpjūčio 7 d. 2.30 val. p.p.

Melbourno Lietuvių namuose - sekm. rugpjūčio 14 d. 2.30 val. p.p.

Koncertų metu bus galima išgylti "Svajonių Aidų" naują plokštelę.

Bilietai \$8 (vaikams veltui)

Iki malonaus pasimatymo!

Pavergtų Tautų Dainų ir Sokių Festivalis

Melbournė įvyks liepos mėn. 3id, sekmadienį 3 val. p.p.

Camberwell Civic Centre.

Kainos nuo 5 iki 9 dolerių.

Užsisakyti per tel. 857-5854.

Ruošia Pavergtų Tautų Viktorijos Taryba.

Dr. Stasį Statkų palydint į amžinybę

Ligos paklirstas, Dr. Stasys Statkus mirė Sv. Sakramentalis palaiminta mirtimi. Palydėtas gausaus artimųjų ir buvusių pacientų būrio, palaidotas Fawkner kapinėse liepos 11-tą. Medicinos pagalba nepajėgė sulaukyti Mirties Angelo, nes po kelių pakartotinių kraujo išsiliejimų, išėitės nebebuvo.

Trumpai perbėgant jo gyvenimo kelią, reikia pasakyti, kad jau nuo pat mažų dienų jis pasijuto "esąs" daktaras. Todėl, baigęs pradžios ir viduriniuosius mokslus Mažeikiuose, jis išvyko studijuoti medicinos į Kauno V.D. Universitetą. Baigęs studijas, jis grįžo į Mažeikius praktikai apskrities ligoninėje. Dirbo

chirurginiame skyriuje ir ten susitinka su savo būsima žmona - bendradarbe Halina Jurevičiūte. Susižieduoja, bet vedybinius žiedus sumainyti jiems teko jau Vokietijoje, Schneidemuehlėje, nes raudonieji tankai jau trankėsi prie Mažeikių.

Vokiečiai tą jauną medicinišką porą sutiko išskėstomis rankomis ir Stasį paskyrė gelžkelių personalo gydytoju. Neilgai teko jiems naudotis vokiečių prielankumu, nes tie patys raudonieji tankai staiga atsidadė prie Schneidemuehlės vartų. Ant greitųjų sumetę savo kuklius reikmenis į rankinį vežimėlį Stasys su Halina pėsčiomis patraukė vakarų kryptimi ir laimingai pasiekė tuo laiku jau egzistuojančią Hanau D.P. stovyklą. Medicinos personalas ir čia buvo reikalingas, ir naujasis atbėgėlis tapo vienas iš stovyklos ligoninės gydytojų. Ne vienas ir čia su dėkingumu dar prisimena Dr. Statkų iš stovyklos laikų.

Atėjo laikas emigruoti. Seima tuo tarpu padidėjo dviem mažom burnelėm. Kur? Amerika ar Australija? Amerikoje draugai ir ateitis, o Australijoje Halinos sesuo su šeima, bet tamsi nežinomybė. Vis dėlto, kraujo ryšys nulėmė, ir amerikiečių laivas pagaliau išlaipino juos Melbourne.

Naujas kraštas, gyvenimas iš naujo. Kad ir nepripažindama lietuviško universiteto diplomo, australų administracija leido Stasiui pačiam pasirinkti darbą. Po trumpo darbo fabrike, jis priimamas į sveikatos departamento rentgeno skyrių, drauge su kitais lietuviams gydytojais. Čia jis dirbo keletą metų, kol užsieniečiams gydytojams buvo sudarytos sąlygos išgyti pripažinimą. Išmokęs kalbą, išpildęs visus reikalavimus ir išlaikęs egzaminus, jis gavo daktaro titulą ir teises. Grįžęs į savo profesiją, pradėjo jis dirbti pas privačius gydytojus, vėliau Ballarato ir Kew ligoninėse, kol pagaliau atsidarė

1911.XII.25 - 1988.VII.4

savo privatų kabinetą ir ten savarankiškai dirbo eilę metų. Čia jis pasidarė populiarus savųjų ir vietinių žmonių tarpe. Deja, pakartotino kraujo išsiliejimo ("stroke") pasėkoje, jo dienos trumpėjo, kol pagaliau užmerkė akis amžiams.

Būdamas vienas iš intelektualų pabėgėlių nuo rusiško komunizmo, jis visa savo egzistencija priešinosi nutautinimui, nureliginimui ir žmogaus asmenybės nuvertinimui. Jam garbė, kad jis išauklėjo savo jaunąją kartą, net ir trečioje generacijoje, katalikiškoje dvasioje ir lietuviškoje kalboje ir tradicijose. Šiandien jie yra aktyvūs naujosios kartos bendruomenės nariais. Didžiudamiesi savo tėvų pavyzdingu šeimos gyvenimu, jie ima sau pavyzdį iš jų ir savose šeimose.

Užberdami saulelę australiškos žemės ant lietuviško kapo, mes palydime į Amžinybę šviesią asmenybę. Kad ir su širdgėla sakdami - teesie Tavo valia - mes giliai užjaučiame liūdnąją šeimą - ištikimą gyvenimo bendrakeleivę Haliną, sūnų Gediminą ir dukreles Dalią ir Rūtą bei jų šeimą.

Tegu Amžinoji Sviesa, kuri šviletė jam visą gyvenimą, tenuveda jį į dangiškąjį Tėvo namus.

J. Petraitis

Atsisveikinimas prie karsto

Mes esam, ką mes žinom. Ką mes žinom, tą esam gavę iš tėvų. Daktaras Statkus, mūsų šeimos Tėvelis, davė mums dvasinės ir sielos stiprybės per jo tikėjimą į Dievą ir žmogaus brolišką meilę. Kūnas miršta ir pavirsta į dulkes, bet žmogaus siela nemirštanti. Per vaikus, anūkus, draugus, pažįstamus Tėvelis gyvens ir toliau.

Tėveli, Lietuvos meilė degė Jūsų širdyje, ir degs ji toliau Jūsų anūkuose. Mes esam, ką mes žinom. Ką mes žinom, tą esam gavę iš tėvų.

Rimvydas Skelvis

A.A. Dr. Stasiui Statkui

mirus, jo žmoną Haliną, Kat. Mot. D-jos Pirmininkę, sūnų Gediminą, dukras Dalią Antanaitienę, Rūtą Skelvienę su šeimomis netekus mylimo vyro, tėvo ir senelio, giliai užjaučiame Jus skausmo valandoje ir liūdime drauge.

Nuoširdžiai Jūsų

Soc. Glob. Moterų D-ja Melbourne

Mirties angelui į amžinąją tėvynę išsivedus

A+A Dr. Stasį Statkų,

užgriuvusiu skausmu dalinamės su jo žmona - Melbourne lietuvių katalikų moterų draugijos pirmininke, sese Halina, kartu išgyvendamos žemiškąjį praradimą ir visai šeimai reikšdamos nuoširdžiausią užuojautą.

Adelaidės liet. kat. moterų d-jos valdyba

Mirčiai atidarius žemiškojo gyvenimo narvo duris ir

A+A Dr. Stasio Statkaus

sielai išskridus į beribius amžinosios ateities plotus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo Mirusiojo žmonai Halinai ir bičiuliams - Statkų ir Petraitčių šeimoms.

Kubilių šeima,
S. ir P. Pusdešriai

Tauriam lietuviui

A.A. Dr. Stasiui Statkui

mirus, giliai užjaučiame jo mylimą žmoną Haliną, dukras Dalią ir Rūtą, sūnų Gediminą, jų šeimai ir visus artimuosius. Drauge su Jumis, Jūsų giliame liūdesyje.

Elena Badauskienė
Regina ir Ričardas Purcell

A.A. Dr. Stasiui Statkui

iškeliavus į Viešpaties prieglobstį, liūdesyje likusią žmoną Haliną, dukras Dalią ir Rūtą, sūnų Gediminą ir jų šeimai giliai užjaučiame ir prašome Viešpaties globos ir stiprybės.

Vlada, Petras, Jonas ir Arūnas Petraitčiai

A.A. Dr. Stasiui Statkui

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo žmonai Halinai, sūnui Gediminui, dukterims Daliai, Rūtai, jų šeimoms ir artimiesiems.

Vytautas, Ona Salkūnai
Vytautas, Nijolė, Darius, Giedrius Salkūnai

A.A. Dr. Stasiui Statkui

iškeliavus Amžinybėn, mūsų mylimą Tautinių šokių grupės "Gintaro" vadovę p. Dalią Statkutę-Antanaitienę ir Jos šeimą giliai užjaučiame ir kartu liūdi.

Tautinių Šokių Grupių
"Gintaro" ir "Gintarių" Sokėjai

Brangiam vyrui ir tėvui

A.A. Dr. Stasiui Statkui

mirus, žmoną Haliną, sūnų Gediminą, dukras Dalią ir Rūtą bei jų šeimai nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdi.

Tautinių Šokių Grupės "Gintaras"
Tėvų komitetas ir šokėjai

A.A. Dr. Stasiui Statkui

mirus žmoną Haliną, dukras Dalią ir Rūtą, sūnų Gediminą su šeimomis ir visus kitus gimines giliai užjaučiame ir kartu liūdi.

Teklė, Juozas Sellokai

A.A. Dr. Stasiui Statkui

mirus, nuoširdžiai užjaučiame giliame liūdesyje likusią šeimą - žmoną Haliną Statkuvienę, vaikus - Dalią, Rūtą, Gediminą ir jų šeimai bei visus artimuosius, su malda palydime jo vėlę amžinybėn.

Melbourno Lietuvių Parapijos Taryba

A.A. Dr. Stasiui Statkui

mirus, jo žmonai Halinai, jų vaikams Gediminui, Daliai ir Rūtai ir jų šeimoms reiškiamo nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdi, netekę tokio gilio dvasios draugo

Melbourno Ateitininkai

A.A. Dr. Stasiui Statkui

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo jo žmonai p. Halinai Statkuvienai, dukroms Daliai ir Rūtai, sūnui Gediminui ir jų šeimoms bei visiems artimiesiems.

Vytautas Matulaitis

A.A. Dr. Stasiui Statkui

mirus, jo mylimai šeimai, netekusiai taip brangaus vyro, tėvo, uošvio, senelio ir svogerio, šloje skausmo valandoje reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą.

Vida Vaitiekūnienė,
Juozas, Judita, Andrius
ir Algis Vaitiekūnai,
Rasa Ramanauskienė,
Marytė ir Darius Raulinaičiai

IS MUSU PARAPIJU

Melbournas

I Dr. Stasį Statkų laidojant, šv. Mišiom aukojo: J. Ašmonas, E.A. Bakaičiai, G. Baltutyte, A.V. Bieliauskai, O.Pr. Binkai, M. Birietienė, P.J. Bratiškai, D. Brovedani, J.J. Bruožiai, L. Bučelis, S.B. Butkai, E.V. Cizauskai, Didžiai, B.O. Duobai, M.S. Eimučiai, S. Grybienė, J.A. Grigaičiai, A.V. Griksėliai, V. Jablonskienė, A.J. Jankevičiai, S.V. Jaršovai, Z.G. Jokubaičiai, Rūta, Zigmąs Jokubaičiai, I. Jokubauskienė, T.J. Jurgelaičiai, V.V. Kasperaičiai, R. Kaunienė, J.K. Kebliai, G.B. Kymantai, G.E.E. Klejus, A. Kristens ir šeima, T. Laukaitienė, Z.E. Mackevičiai, E. Markonienė, P. Mažylis, E.E. Marganavičiai, V. Matulaitis, M. Medešienė, J. Mikštas, M.V. Miliauskai, A.K. Milvydai, L. Milvidienė, N.D. Milligan, V.D. Mockai, A.S. Mucenieka, B. Naujokaitienė, L. Padgurskis, B.E. Pankevičiai, S. Pankevičienė, J.J. Petraičiai, Jurgis ir Antanina Petraičiai, L.V. Petrusėvičius, Pikeliai, K.B. Poškai, J.Z. Prancūkai, Birutė Prašmutaitė, Zita Prašmutaitė, M. Prašmutienė, S. Ribčiauskienė, F.A. Ročius, V.A. Ročiai, A.V. Sakalauska, L.G. Samsonai, O.V. Samulis, T.J. Seliokai, J. Simutienė, A.V. Skeiviai-Sydney, S. Sikorskis, M. Sodaitienė, V.O. Sparvelis, J.A. Stankevičiai, Z.S. Stankūnaičiai, S.A. Steponavičiai, Pr. St. Svambariai, N. Sukiene, Nijole Salkūnas, Vytautas Salkūnas, V. Seštokienė, M.S. Tamašauskai, J.B. Tamašauskai, V.E. Urmeliai, Vida Vaitiekūnienė, M.J. Vaitkai, J.J. Valaičiai, A. Valkienė, J.M. Venckai, A. Vyšniauskienė, A. Volkienė, B.V. Zidžiūnai, Ziojų šeima. Šv. Mišias aukoti išdalinta kunigams. R.J. Ciurinskai vietoje gėlių \$10 aukojo Tautos Fondui.

Adomas Sakys, 87 m. amžiaus, mirė namuose pas sūnų Raimondą Ivanhoe, liepos 8 d. Palaidotas iš australų Immaculate Conception Bažnyčios liepos 12 d. ir palydėtas į Fawknor krematoriumą. Už jo vėlė šv. Mišioms aukojo M. Medešienė, A. Presniakovienė ir jos dukters Sigutės šeima, O.J. Bratiškai, P. Mažylis.

Dr. Stasiui Statkui mirus, vietoje gėlių aukojo Tautinių šokių "Gintaro" grupei \$50 E.Z. Mackevičiai, po \$25 V. Jablonskienė, V.D. Mockai, J.J. Valaičiai, po \$20 kun. Pr. Dauknys, V.N. Salkūnas, A.V. Skeiviai, po \$10 V. Bosikis, I. Jokubauskienė, Rūta ir Zigmąs Jokubaitis, Jūra ir Algis Simkai. Nuosirdus aciū "Gintaro" šokėjai.

Antanas Griksėlis gavo žinią iš Lietuvos, ten mirė jo brolis Vladas. Už jo vėlė pas mus aukotos šv. Mišios.

Ona Alekniene \$10 aukojo Lietuvų šv. Kazimiero kolegijai Romoje.

Stasys Sluškus pagamino menišką tabernakulį laikyti Švč. Sakramentui Parapijos namų koplytėlėje, kur mūsų kunigai kas

rytą aukoja šv. Mišias. Aciū jam už menišką darbą.

Sekmadienio lietuviškų pamaldų šv. Mišių skaitymus ir aukų atnešimą tvarko Juozas Jurgelaitis ir pas jį iš anksto užsisakyti, kas nori atlikti tą tarnybą.

Kazys Alseika, kuris mirė Moringtone 1987.VII.23, jo mirties 1 metinėse šv. Mišios Lietuvos Kankinių kopl. Lietuvių namuose liepos 23d. šeštadienį, 2 val. Užprašė žmona Adelė.

Maldos grupė - Marijos Taikos Karalienės vaikai - kiekvieną šeštadienį 3 val. Lietuvos Kankinių koplyčioje Lietuvių namuose. Vadovauja kun. J. Petrauskas.

"Tėviškės Aidų" prenumeratas prieš ir po lietuviškų pamaldų priima Parapijos kiosko vedėjas F. Sodaitis, jam galima įteikti skelbimus pranešimus užuojautas.

Ligoniai. Antanina Zemaitienė turėjo sunkią operaciją Cabrini ligoninėje Malvern, dar ligoninėje išbuvo bent keturias savaites. V. Jeršovas gydomas Austin Ligoninėje Heidelberg, palata 8C. Toje palatoje gydomas ir Stasys Brasas. Jiems suteikti Ligonų Sakramentai.

Aukos Australijos Lietuvų Fondui

A.A. JZakarevičiui mirus, vietoj gėlių \$10 J.Gylis SA. A.A. V.Kačerauskienėi mirus, vietoj gėlių \$10 V.Lazauskas (77). A.A. Onai Jakutienei mirus, vietoj gėlių aukojo: \$50 Melb. Soc. Globos Moterų D-ja (460), po \$30 J.S.Meiliūnai (972), V.D.Simankevičiai (310), po \$20 V.Daugvila (105), A.J.Grigaičiai (120), K.R.Lamerand, J.N.Meiliūnai (275), J.J.Meiliūnai (235), S.Z.Stankūnavičiai (60), J.Sniras (340), J.M.Antanaičiai (165), J.E.Balčionai (880), V.Vaitiekūnienė (145), E.Siurnienė (50), G.A.Karazijai (135), V.V.Alekna, J.J.Zalkauskai (325), G.D.Zemkalnė (145). Po \$10 V.G.Ališauskai (620), J.B.Makuliai (III), J.Paragienė (222), A.A.Kesminai (225), J.Fail (20), E.Markonienė (112), J.T.Krasauskai (30), V.J.Rekešiai (140), O.Alekniene (664), M.D.Didžiai (265), R.Kaunienė (135), R.E.Semetai (210), M.Birietienė (161), K.L.Bartaškai (80), J.S.Jeršovai (40), A.E.Bakaičiai (72), E.Dūdėnienė (60), P.Mažylis (34), J.J.Petrašūnai (75), A.A.Ramanauskai (134), A.Vyšniauskienė (45), A.Zubras (523). \$200 V.Grigonis - Vic (6745) auka.

Aciū V.Grigoniui už auką ir visiems kitiems už pagerbimą mirusių.

Vincas Ališauskas AL Fondo Iždininkas

A.A. Dr. Stasiui Statkui

mirus, reiškiamė gilią užuojautą ps. D. Antanaitienėi, s.v.G. Statkui, vyr. sk. R. Skeivienėi, ps. R. Statkuienei, v.s. H. Antanaičiui, jų skautiškom šeimom ir visiem vėllonio artimiesiems.

Džiugo Tuntas

A.A. Dr. Stasiui Statkui

mirus, reiškiamė gilią užuojautą sūnui filii Gedimnui Statkui, žentui filii Henrikui Antanaičiui, jų šeimoms, bei visiems vėllonio artimiesiems.

korp: Romuva

Amžinybėn iškėllavus mylimam vyrui, tėvui, uošviui ir tėveliui.

A.A. Dr. Stasiui Statkui,

žmonai Halinai, sūnui skautui vyčiui Gedimnui, jo žmonai Rajono Vadelvei ps. Rasai, dukrai ps. Daliai ir jos vyrui vs. Henrikui Antanaičiams, dukrai vyr. sk. Rūtai Skeivienėi ir vyrui, jų skautiškom šeimoms ir artimiesiems nuosirdžiausiaj užuojautą reiškia ir drauge liūdi.

Melbourno Skautininkų Ramovė

A.A. Dr. Stasiui Statkui

mirus, jo žmoną, mūsų mielą bičiulę Haliną Statkuiene, dukras Dalią, Rūtą, sūnų Gediminą su šeimomis ir visus gimines giliai užjaučiame netekime tokio brangaus asmens.

Teresė Bikiučienė
Alisa ir Vincas Baltrukoniai

Mieli - Dalia, Henrikai, Rūta, Rimai, Rasa, Gediminiai, vaikai, p. H. Statkuiene, reiškiamė giliausiaj užuojautą Jums netekusiems pačio brangiausio žmogaus. Sloje begalinio skausmo valandoje drauge liūdime.

Dalia, Martynas, dukrelės - Didžiai

A.A. Dr. Stasiui Statkui

iškėllavus Amžinybėn, gilią užuojautą skausmo valandose reiškiamė žmonai Halinai, sūnui Gedimnui su šeima, dukroms Daliai ir Rūtai su šeimomis ir sesei Jadvygai su šeima. Tegul Visagalis Dievas stiprina Jus ir suteikia amžiną ramybę mirusiam.

M. ir Vyt. Miliauskai
E. ir E. Marganavičiai

A.A. Dr. Stasiui Statkui

mirus, jo žmoną mielą Haliną, dukteris Dalią ir Rūtą, sūnų Gediminą bei jų šeimas ir artimuosius didžiamė liūdesyje nuosirdžiausiai užjaučiame.

Visos Jokubaičių šeimos
E. Dziukienė
Dr.L. Dziukas

Gilias skausmo valandoje, po ilgos ligos Amžinybėn iškėllavus

A.A. Dr. Stasiui Statkui,

reiškiamė Tau, miela Halina, dukroms Daliai ir Rūtai, sūnui Gedimnui, jų šeimoms ir visiems artimiesiems nuosirdžiaj užuojautą ir kartu liūdime. Prašomė Aukščiausiaj Jums stiprybės skausmo ir liūdesio valandose.

Zin. Eng. Mackevičiai
A. ir R. Piggott

A.A. Dr. Stasiui Statkui

mirus, reiškiamė nuosirdžiaj užuojautą p. H. Statkuienei ir Daliai, Rūtai ir Gedimnui su šeimomis. Tegul išsisi ramybėje.

Taut. Sokių Grupė "Mažūnėlis"

RASOTE TESTAMENTĄ?, Skirkite dalį "Tėviškės Aidams". Mintimi šventa ten investuokite save, Kur Dievas ir Tėvynė šaukia. Būk apaštalas spaudoje "Tėviškės Aiduos".

Sydnejus

Tautos Fondas

Birželio Trėmimų minėjimo proga Adelaidės ir apylinkių tautiečiai aukojo Lietuvos laisvės reikalams. Po \$20, kun. J. Petraltis, M. Gavėnienė, K. Raznauskas, A. Stankevičius, J. Langevičius, A. Vilkienė, Vl. Petrėnas, V. Vosylius, B. Kasčiukaitis, V. Kiverienė ir A. Zamoiskis (Lietuvos Laisvės lėduli). Po \$10, J.S. Bardauskai, J. Kutkienė, L. Kazla, P. S. Pusedėriai, K. Pocius, J. Corbys, A. Mockūnienė, K. Karpinė, O. Sudintienė, O. Baužienė, Dr. R. Baužė, V. Gudiškis, K. Puidokas, F. Damasevičius, Vl. Marcinkevičius, J. Jarusevičius. Po \$5, J. V. Rupinskai, J. Paškauskas, P. Dziugelis, P. Barauskas, S. Libikienė, F. J. Horak, Jonas Lapšys, A. Jucius, B. Masionis, A. Plokštienė, A. V. Vasilauskai, S. Jankauskienė, I. Bakšty, A. Morkūnas, P. Kuisys, A. P. Dancevičiai, J. Stankevičius, J. B. Lenkty, J. Stasinas, L. Pimpė, V. Vokietaitis, A. Merūnas. Po \$2, O. Riškienė, A. Kaminskienė, A. Pocius.

Sydnejuje aukojo \$20, M. Statkuvienė, Halina Karvelienė.

Giliai įvertiname jūsų nuoširdžias aukas Lietuvos laisvės reikalams. Dėkojame Tautos Fondo atstovams už iniciatyvą renkant aukas Tautos Fondul.

A. Kramilius

Tautos Fondo Atstovybės Australijoje lėd. Sydney

Pavergtų Tautų Savaitė

Praeityje NSW Pavergtų Tautų Komitetas organizuodavo demonstracijas, motorkadas ir kita, kas retai susilaukdavo spaudos ar televizijos dėmesio. Tačiau yra australų, kurie rūpinasi daugiau mūsų tautų likimu negu mes patys. Vienas iš jų yra anglikonų katedros dekanas Sydnejuje Rev. Lens Schilton. Jau treti metai iš eilės, kai dekanas Lens Schilton kviečia dalyvauti Pavergtų Tautų Savaitės pamaldose jo katedroje St. George, kurios įvykis liepos 17d. 10 val. ryto.

Pavergtos Tautos kviečiamos dalyvauti su savo vėliavomis ir tautine apranga. Perna šiose pamaldose giedoja Lietuvos chorai, siemet Latvių.

Kitas Pavergtų Tautų savaitės parengimas vyks Lietuvos klube, šeštadienį, liepos 23d. 2 val. p.p. Bus rodomi filmai iš sovietinio teroro

laikų ir su Pavergtų Tautų veikla. Įsidėmėkime šias datas ir dalyvaukime visi. Parodykime australams, kad ir mums rūpi pavergtų tautų likimas.

Pavergtų Tautų Komitetas parašė protesto laiškus Australijos valdžiai dėl einamų derybų žuvininkystės sutarties reikalais su Sovietų Sąjunga. Protestuokime kolektyviai, protestuokime pavieniai, kad ši sutartis nebūtų pasirašyta. Sutartis yra žalinga Australijos saugumui, žalinga Australijos žvejybos pramonei. Po panašios sutarties N. Zelandijoje dideli rūsų laivai išvalė N. Zelandijos vandenį nuo žuvų ir vietiniai žvejai paliko be darbo.

Priminkime dabartinei valdžiai dėl karo nusikaltėlių akto ir žalingumo. Pavyzdys Austrijos prezidentas Kurt Waldheim, kurį teisė tarptautinių teisėjų grupė per televiziją ir nerado įrodymų, kad jis būtų padaręs bet kokį nusikaltimą. Rašykite, kad dabartinė valdžia, pataikaudama komunistams ir mažai žydų grupei, rizikuoja pralaimėti sekančius rinkimus.

A. Kramilius

NSW Pavergtų Tautų Komitetas Sumainė žiedelius

Christian Brothers kolegijos koplyčioje, Lewisham liepos 2d. Prof. P. Butkus moterystės ryšiais surišo ir palaimino Povilą Laurinaitį ir Adelę Skirkienę. Apeigų metu jaunavedžius palydėjo su tradicine Veni Creator giesme A. Kramilius. Tai gerai pažįstami darbštūs ir aktyvūs Sydnejeaus bendruomenės veikloje žmonės.

Povilo žmona po ilgos ligos paliko jį našliu. Adelės Skirkienės vyras Antanas mirė staiga ir čia paliko tuščia kėdę gražuose Skirkų namuose Cabramatoje. Vienatvė yra labai sunkiai pakeliama, kai žmogus nepriklauso jokiai organizacijai, neturi draugų ir pažįstamų. Siuo atveju tiek Povilas, tiek Adelė didesnę dalį savo laisvo laiko yra pašventę lietuviškai veiklai. Povilas giliai pedas įmynęs Bankstowo Apylinkės valdyboje, Bankstowo namų valdyboje, Dainos chore, kaip choristas ir seniūnas, vėliau Ansablio narys. A Skirkienė darbšti bitelė Katalikų Kultūros Draugijos valdyboje, Moterų Draugijos talkininkė, ilgametė

Dainos choristė ir talkininkė.

Povilas ir Adelė po mirėlių jų šeimose neužsidarė namuose, bet grįžo į Dainos chorą, kur tarp ilgų metų draugų čia rado savo ir tolimesnio gyvenimo palydovus. Abudu darbštūs ir tvarkingi žmonės greitai rado daug bendros kalbos, interesų ir juos atvedė prie altoriaus. Po jungtinių Adelės namuose buvo vestuviniai pietūs. Dainos choro vardu jaunavedžius pasveikino A. Kramilius, Adelė ir Povilas Laurinaitiai greitai laiku kelsis į naują namą Bankstowne, arčiau Lietuvos klubo ir lietuviškos veiklos. Povilas kilimo iš Lekėčių, Adelė iš Marijampolės - abudu suvalkiečiai. Kalbėdami tą pačią tarmę neabejojame, kad juodu ras daug bendros kalbos ir laimės jų ateities gyvenime. Ilgiausių Metų Povilui ir Adelei

ak

Perthas

Trėmimų minėjimą suruošė Pabaltiečių komitetas birželio lėd. Latvių salėje Belmont. Pamaldas pravedė pastoriai Kemeny ir Musinskis, pabrėžė tautybės išlaikymo svarbą. Sugiedojus Australijos himną, Pabaltiečių komiteto pirm. D. Pihu pristatė Pabaltiečių trėmimus į Sibirą. Kalbėjo Federalinės valdžios atstovas Mr. Jolly ir Vakarų Australijos ministeris Mr. Gordon Hill. Apie demonstracijas prieš firmas, kurios pardavinėja sovietų gamybos Lada mašinas ir sunkvežimius, kalbėjo demonstracijų organizatorius ir įvairių organizacijų narys Petras Cekanauskas. Sekė estų, latvių ir lietuvių maldos ir Tautos himnai, Meninėje dalyje latvių valkai paskambino kanklėmis. Latvių choras, vadovaujamas Anie Rudaks, padainavo porą dainų. Lietuviai pagiedojo "Tremtinio maldą ir mūsų Sekstetas, vadovaujamas Viktoro Skrollo, padainavo gražią dainą. Po minėjimo garbės svečiai pakviesti arbatėlei.

Pensininkų ratelis birželio 26d. suruošė Joninių popietę, kurią pravedė Ratelio vadovė E. Jaudegienė. Apie Lietuvoje joninių papročius papasakojo J. Jaudegis. Pasveikinti varduvininkai. T. Kasputienė ir V. Valiukienė padainavo tris dainas, pravesta loterija. Pensininkų Ratelio narys J. Petrukėnas pravedė vaju Vasario 16 gimnazijai ir surinkta \$159.

"Zinutės"

Atsiųsta paminėti

Bronius Povilaitis Lietuvos Zemės OKis 1918-1940. Jo raida ir pažanga. Kietais įristais viršellais, p. 367 ir santrauka anglų kalba 33 p. apimties. Išleido šios knygos leidimo fondas; 3106 W.84th Place, Chicago III 60652, USA. Kaina nepažymėta.

Moteris - Lietuvių Moterų žurnalas, vasaris Nr. 1. Redaktorė Nora Kulpavičienė. Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Moterų Draugija: 1011 College St. Toronto Ohio M 6H 1A6, Canada. Metams \$10 kanadiškų.

Jaužinios, Australijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos žurnalas Nr. 21, birželis. Redaktorius Jonas Mašanauskas jun. Žurnalo kompozicija: Mindaugas Simankevičius ir Petras Kružas. Technškai labai gražiai paruoštas, spausdinamas ofsetu. Viršelių puošia VI PLJS Kongreso atstovų demonstracija Canberroje, žygluojant prie Sovietų ambasados su vėliavomis ir spygliuotų vielų vainiku. Prenumerata metams \$10. Adresas: Jaužinios, 145 Langridge St. Collingwood Vic 3066.

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija Suvažiavimo Darbai XII, įvykęs 1982 m. lapkričio 24-28 d. St. Petersburg, Florida. Redagavo A. Liutma SJ. Didelio formato, kaip ir visi šios Akademijos leidiniai, p. 404. Pilnaties posėdžių paskaitos: A. Rubšys - Mįslinga paslaptis - žmogaus kūrimas Pradžios knygoje, Stasys Bačkis - Akademijos 60 metų sukaktis. Seka įvairių sekcijų paskaitos: teologija, politiniai mokslai, ekonominiai, psichologija, teisė, medicina, architektūra ir menotyra, matematika, socialiniai mokslai, Lietuvos literatūra, gamtos mokslai, filosofija. Veikalo kaina \$30 USA. Užsakymus siųsti: Prof. A. Liutma, Piazza della Pilotta 4, Roma 00187, Italia.

Sutaria, kol Maskva nepasako "Ne"

Lenkijos viceministras pirmininkas Sadowski vakar Varšuvoje aplankė krašto katalikų Bažnyčios primą ir Varšuvos arkivyskupą kardinolą Glemp. Kaip praneša oficialioji lenkų spaudos agentūra "Pap", pokalbio metu buvo apžvelgta dabartinė Lenkijos padėtis ir apsvaistytos priemonės, kurios galėtų padėti įveikti dabar krašte pasireiškiančią sunkią krizę. Abu pokalbio dalyviai išreiškė vieningą įsitikinimą, kad tikrai bendromis pastangomis gali būti kurlama Valstybės pažanga. Buvo konstatuota, kad reikiamam reformom praversti yra būtinas visų visuomenės narių bendradarbiavimas. Katalikų Bažnyčios Lenkijoje įsitikinimu, kad yra kalbama apie "visą" visuomenę, reikia suprasti, kad į ją yra įjungiami taip pat ir opozicijos o ypač uždraustos laisvostos profsąjungos Solidarumas atstovai su kuriais komunistinė valdžia iki šiol vis atsiskako užmegzti dialogą.

TIKROS KATALIKŲ LAIDOTUVES

Mes tikime, kad mūsų uždavinys yra ne tik laidotvės sutvarkyti profesionaliai ir ramiai, bet taip pat suprasti ir pagerbti suinteresuotų žmonių jausmus ir užtikrinti, kad laidotuvių sutvarkymas yra prasmingas ir tinkamas.

TOBIN BROTHERS FUNERAL DIRECTORS

Doncaster: 816 Doncaster Road	843 3666
East Burwood: 294 Burwood Highway	232 9999
Frankston: 232 Cranbourne Road	789 6766
Glenroy: 111 Wheatsheaf Road	306 2044
Malvern: 1342 High Street	509 4811
Noble Park: 505 Princes Highway	546 7644
North Melbourne: 189 Boundary Road	329 6144
Ringwood: 331 Maroondah Highway	870 8811

TALKOS PASKOLOS - PIGESNĖS!

Statybai, prekybai, nuosavybei...

\$50,000 paskola 20-čiai metų - \$612 į mėn.
\$50,000 paskola 15-kai metų - \$660 į mėn.
\$50,000 paskola 10-čiai metų - \$777 į mėn.

13.5%

TALKOS ĮSTAIGOS VEIKIA LIETUVIŲ NAMUOSE

Adelaide - Sekmad. 1 - 3 val.
Melbourne - Šeštad. 10 - 2 val.
Sekmad. 1 - 3 val.
Sydney - Sekmad. 2 - 4 val.